

KOLA påvisat, att denna tydligen är en sammanblandning av tvenne redaktioner, den ena påbörjad ungefär 1277 och slutförd under förra hälften av 1280-talet, den andra påbörjad 1292 och slutförd 1311.

Då det metriska officiet, huvuddelen av den ovan nämnda tredje gruppen, tydligen stöder sig å ena sidan på levnadsteckningen, å andra sidan på det tidigare skiktet i mirakelsamlingen, så skulle denna del av Erikslitteraturen alltså ha uppkommit omkring åren 1290—1292.

En närmare undersökning av Eriksofficiet visar dock, att detta antagande kan ha giltighet endast för en del av officiet. Alla forskare synas ha utgått från att officiet i den form det finnes bevarat i Uppsala ärkestifts tryckta breviarium av år 1496 och på grund av denna källa utgivits i *Scriptores rerum suecicarum*, av Klemming i *Hymni, sequentiae etc.* samt av Blume i *Analecta Hymnica* (del 25), är ett enhetligt liturgiskt diktverk. Detta är emellertid icke fallet. Även officiet omfattar åtminstone tvenne olika skikt, emellan vilka det kanske ligger ett helt århundrade.

* * *

Den katolska gudstjänsten delade sig som bekant i två huvuddelar: mässan och tidedgudstjänsten eller officiet. Båda dessa delar hade mot slutet av medeltiden fullkomligt fasta, traditionella former och även texterna inom ramen av dessa former voro i det stora hela fastställda. Nya texter och sånger förekomma i allmänhet endast i samband med nya fester, vilka stiftades för det mesta till ära för nya helgon. Men icke heller för dessa fester fordrades genomgående nya texter. Celebrerandet av en helgondag kunde i själva verket ske t. o. m. utan några som helst speciellt för detta ändamål författade liturgiska läsestycken och sånger, emedan allt som behövdes kunde tagas från *commune sanctorum* eller de allmänna mässorna och officierna för skilda kategorier (martyrer, bekännare, jungfrur) av helgon. Det blev likväl en regel att vissa delar av både mässan och officiet för de nya helgondagarna försågos med egna texter och ofta även med egen musik. För mässan behövdes blott ett fåtal nya böner och sånger, som hänförde sig till helgonets person; i övrigt användes bibliska läsestycken och andra traditionella texter, och stora partier av mässan förblevo ju alltid oförändrade. I officiet hade man däremot betydligt mera användning för nya texter och sånger. Så togos lektierna, åtminstone till en del, vanligtvis ur resp. helgons levnadsteckning. Det blev även en regel, att hymnerna samt alla de talrika antifonerna och responsorierna, som hörde till officium-gudstjänsten, diktades speciellt för varje märkligare helgonfest. Ursprungligen hade